

העם אריות ומוקיונים

הציבור סבל ממגנתייתר של סמים. הוא התנדנד בסחרהר. דחפו לו עוד זיקה

הציבור הישראלי מכור לפרשות. כמו אדם המכור להירואין, זקוקה המדינה ל"פיקס" אחד בשבוע, פרשה, סקנדאל, סערת-רוחות, השמצות פרוץ עות של פוליטיקאים זה נגד זה, כות"רות-ענק בעיתונים, שימחה-לאדי רונ"נת ברדיו ובטלוויזיה, נושא למשיחות בטרקלין של ליל-שבת או ליד המנגל. שבוע שאין בו פרשה כואת גורם לסימפטומים של חסר, אי-מנוחה, עצי-כנות, חוסר שביעות-רצון. בדרך כלל מספקת המציאות הישראליית את הפרשה השבועית. לשם כך יש 120 חברייכנסת, המשולים ל-120 חתולים, ער שקשה היה לזכור מי שיש שתי מיפלגות והרכב רסיסים. אפשר לסמוך על כל אלה, ועל צור ישראל.

שלוש זירות לקירקס. השבוע עברו כל אלה שעות נוספות. לא פרשה אחת הסעירה את ישראל, אלא לפחות שלוש. הן התערבבו זו בזו בקצב שדחחר, ער שקשה היה לזכור מי שיש לאיזו פרשה, זה דמה לקירקס מעולה, שבו מתרחשים הרברים עוצריהנהשי מה בעת ובתורה אחת בשלוש זירות. מאלף מתגרה באריות בזירה אחת, מי שהו מרחף באוויר בשניה, מישוה מר ציא שפנים מכובע בשלישית, ובין כו"לן מסתובבים המוקיונים. איזו מן הזירות היתה המרתקת ביותר?

האם פרשת השב"כ ופרשת עיואת ננסו (ראה הנידון ודעה אחרת)? לקלחת זו נגרפו השב"כ, בית-המישפט העליון, היועץ המישפטי לממשלה, המישטרה, ראשה-הממשלה וממלאי-מקומו, עורכי-דין, עדה שלמה. היועץ המישפטי נאלץ, ממש בעל-כורחו, לקבל החלטה, ומטר את חקירה רה למישטרה. אנשי השב"כ לחצו על הממשלה למנות ועדת-חקירה מישטרית, תיה, שתאפשר את הורדת העניין מסי דריהום לתקופה ארוכה, עד שיישכח העניין.

האם פרשת פולארד? שתי הוועדות מסרו את הדוחות שלהם, אבא אבן גרם לסקנדאל (ראה להלן). הבריחות של קמפי-פולארד שיעשעו את הארץ (ראה מדור אנשים), לתוך קלחת זו נגרפו חברי שתי הוועדות, הכנסת, הממשלה, כמה מן הסקנדליסטים החרוצים ביותר, כל הפלגים והמי-חנות שבתוך שתי המיפלגות, ממשלת ארצות-הברית, הוריהם של ג'ונתן ואן עצמו, ועוד. האם פרשת הוועדה הבינלארית מית? זו כמעט נשכחה מרוב מהומה, אך היא עוד לא הסתיימה. עדיין היו שקיזו לזירות מוקדמות, עסקניה

מיפלגות עדיין עסקו במקחובמימכר והשתדלו לשדל את הרחיים לעיסקת-שוחד עוד יותר גדולה, השרים הבכ"רים התקוטטו ביניהם (אף שעמדו ביד כפרשות האחרות). מעורבות כעני-יין תריסר ממשלות, נשיאים וראשי ממשלות, ואהרון אברחצירא נוהג במ. עצים ואנשים. כאילו אין די בי כל אלה, באה פרשה מסוג אחר לגמרי, ונחתה על ראש הציבור. בכפר הדרווי בית'ג'ן, שסבל כמשך עשרות בשנים בשקט את קיפוחו, הת'לקחו פתע הרוחות. כפר מול שמורת טבע, בני-אדם מול עצים ופרחים אכ'זוטיים. אחרי שפרשת-נפסו עירערה את מי-עמדה של העדה הצ'וקסית הזעירה, עירערה פרשה זו את מעמדה של העדה הדרוויית, שהופעה כמשך שנות דור נגד שאר הערכים בישראל ובשי טחים הכבושים. המשך יבוא.

פרשות

נקמתו של אבן

אבן מאסו הבונים נסלה על ראשיהם. אבל זה היה יותר מגוחך מאשר דרמאטי

האם האבן, שמואסים בה הבונים, תהיה לראשי-פינה? אבא אבן עצמו סבור כך. אבל הדבר מוטל בספק. על פעולתו כראש ועדת-המישנה של הכנסת כפרשת-פולארד נטוש ע"תה יוכוח חריף.

התפקיד: לטייח. התפקיד שהו"טל על אבא אבן היה פשוט: לטשטש ולטייח. הכל ירעו זאת. גם הוא עצמו. משום-כך לא הוקמה ועדת-חקירה מ"לכתרת, שאין עליה שליטה. כל חייו מילא אבא אבן שליחויות מסוג זה על הצד הטוב ביותר, ומעולם לא התמרד. כדיפלוטם בכיר שיקר למען המולדת מרי יום, ואיש לא עלה עליו מעולם בתחום זה. כשרהחוז של גולדה מאיר חיבל כמשך שנים ככל יוזמת-שלום. במילחמת-הלבנון יצא לארצות-הברית כדי "להסביר" את המדיניות של ממשלת מנחה בגין ואי ריאל שרון.

כאר התפוצצה פרשת-פולארד, היה ברור שיש לרצות את האמריקאים, כדי שניתן יהיה לחסל את הפרשה תוך גרימת מינימום של נזק. אבא אבן היה האיש האידיאלי לכך, מפני שהוא כך התפנקים של יהודי-אמריקה ושל כליהת-הקשרת האמריקאיים. מראש, ובמחשבה תחילה, הוקמו שני מוסדות-חקירה מקבילים, שהיו גזורים על פי הדוגמה האמריקאית, ושנועדו לשכנע את דעת-הקהל האמריקאית. בפרשת איראן-קונטראס מוני ריקאית, בארצות-הברית ועדת-חקירה ב"תייתלויה, בראשית הסנאטורל-שלעבר ג'וז טאואר ("ועדת טאואר") וגם ועדה

משותפת של שני בתי-הקונגרס. על כן הוקמה בישראל ועדה "בלתי-תלויה" (יהושע רוטנשטרייך וצבי צור) וגם ועדת-המישנה של הכנסת התחילה לחקור.

על שתי הוועדות אפשר היה לסמוך מבחינה לאומית. רוטנשטרייך וצור הם אנשי-מימסד מבטן ומלידה, משרתים נאמנים, שלא היה עולה על דעתם אף כחלום לעשות משהו שיפריע למימסד ביחסיו עם ארצות-הברית. ועדת-הכ"נסת מורכבת מפוליטיקאים, השייכים למיפלגות-השילטון. ממילא לא היה לוועדות מה לחקור. כל העובדות היו ברורות לגמרי לפני שהתחילו בפעולתם. בין השאר:

- שג'ונתן פולארד גוייס עלידי מחלקת-הריגול של משרד-הביטחון (לק"ס), שכראשה עמד רפי איתן.
- שהמעיל הישיר היה (משום-מה) אביאם סלע, חובכן שלא היה לו מושג במיקצוע זה.
- שאיתן לא הודיע לשרי-הביטחון (משה ארנס, ואחר-כך יצחק רבין) על קיומו של פולארד, ושלפי הנוהלים הקיימים בכל מוסדות-הביון גם אסור היה לו לגלות לשרים את זהותו של מרגל.
- ששני השרים היו צריכים לנחש, על פי המידע, שיש מרגל ישראלי במקד המודיעין האמריקאי.
- שישיראל מרגלת בארצות-הברית, כשם שארצות-הברית מרגלת דרך-קבע בישראל.

שאחרי התפוצצות הפרשה נהגה המנהיגות הישראלית הבכירה (הש"ל ישיבה המובילה) בטיפשות, לא קיב"לה את המידע הנכון מייד, ולא פעלה בצורה נבונה בהתאם למידע שקיבלה.

לא היה צורך ב-1500 עמודים של פרוטוקולים כדי לדעת זאת. זה היה ברור כשמש.

קריקטורה. ועדת רוטנשטרייך צור עשתה את מלאכתה בשקט וכי זריוות, והגיעה למסקנות שציופמנה. הן איכזבו את האמריקאים (זה היה בלתי-ינמנע), אך מאפשרות את כבורת הפרשה בשקט.

ואילו בוועדת-אבן קרו התקלות. יש לכך סיבה פשוטה: הכנסת כולה היא קריקטורה של הקונגרס האמריקאי, ועל כן ועדת-הכנסת היא קריקטורה של ועדת-הקונגרס. כמעט מהרגע הראשון היתה ועדת אבן לכריחה. חבריה טיילו בעולם, ולא השתתפו בישיבות. רובם לא נכחו כלל בעת שמיעת הערויות, ונאחזו בתי"רוץ השדוף שנקרא אותן כפרוטורי קול". החבר השביעי והמכריע, יוסף בורג, שהפך זומן כדיחה מהלכת על שתיים, פשוט נעלם כלא-היה. לכך נוספה בשבוע האחרון הקרי מריה של "קמפ פולארד" שמקומו דלף עוד לפני שבאו אליו חברי-הכנה"סת. ולאחר-מכן: הרפסת המסקנות כי

אבן צפריה העולם הזה

אבן יורד מהבימה בישיבת מרכז העבודה מתוקה הנקמה

לקריירה מזהירה בעודה בעיצומה. כשהסכים אבן, לבסוף, להתמנות כסגן ראשה-הממשלה בלי תפקיד בכיר, התי נגד לכך יגאל אלון, תוך קטנוניות הזו לעצמו.

מאז נמק אבן זומם נקמה. מדי פעם הבטיח לו שימנעו פרס את תיקון העוול, אך גורל ההבטחות האלה היה כגורל רוב ההבטחות של פרס. אבן זמן נקמה גם בו.

פרשת-פולארד העניקה לאבן הו"רמנות בלתי-חוזרת לנקמה מתוקה בשניהם. על רקע זה היתה הצבעתו מובנת לגמרי.

קרוש מעונה. אבן ידע, כמובן, שבזה הוא שם קץ רישמי לקריירה שלו בזירה הישראלית. שום מיפלגה, וכי וודאי לא מיפלגת-העבודה, לא תסלח ל"חבר שחיבל בה בצורה כה קשה כשי עת-מיבחו. אך אבן גם ידע שממילא לא היו לו סיכויים רבים להיבחר מחדש לכנסת, אחרי כמעט 30 שנה של כהונה בה, כשאין לו שום עורף מפלגתי. לפי הציניקנים, אבן פשוט גמר במכה אחת את החשבונות: גם נקם בכרזו ובפרסו, גם סירר לעצמו יציאה דרמאטית, גם האדיר את שמו בארצות-הברית.

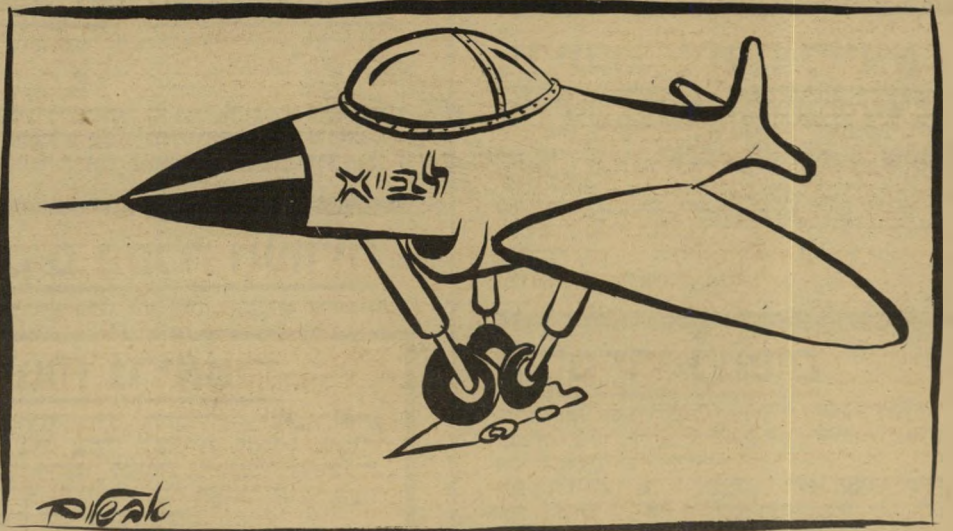
לאבן עצמו ולחסידיה היה הסבר הרבה יותר תמים למעשיו. הוא פעל בתום-לב, ולפי מיטב מצפונו.

כך אמר אבן עצמו השבוע בישיבה של מרכז מיפלגת-העבודה, שכונסה בבהילות כדי לתת "גיבוי" לפרס ולר"בין. אבן נוכח לדעת כי הפך את שני היריבים הוותיקים לתאומים סיאמיים. שניהם שפכו עליו קיתונות של זעם ובוז.

עצם כינוס הישיבה היה מישנה חמור מצד פרס ורבין, שפעלו מתוך התרגשות וכעס. הם הגבירו את השי פעת הרוח, ואת האהרה לאבן בכלי-התיקשות. אבן הפך כמעט לקדוש מעונה.

כמידה מזורה נראתה ישיבה זו חזרה על הישיבה ההיסטורית של מרכז מפא"י לפני 27 שנים, שבה הדיח רדיך בן-גוריון את פינחס לבון, כשמשעה שרת הגווע תומך בלבון. הפעם הס'תדרו שלושת הגיבורים העיקריים — פרס, רבין ואבן — בצורה אחרת. פרס אינו בן-גוריון, והוא לא הצליח להדיח את אבן רשמית.

אך מכיוון שכל הפרשה היא קר מדיה, ולא טרגדיה, היתה גם ישיבה זו יותר מגוחכת מאשר דרמאטית.

קצת גדול